

Ministaup Aanniaqtailinirmut
2024 *Aanniaqtailinirmut Maligaq* Ukiuk
Tamaat Unniudjutit

INUNGNUN AANNIAQTAILINIRMUT PINAHUARUTIT

Kanadami, pilik siksinik naammagijauraanginnaqtunik hanaqidjutinik pidjutilgit inungnun aanniaqtailinirmut pinahuarutinun:

- Inungiangnirni aanniaqtailinirmut qaujiharutiit.
- Aanniaqtailinirmut amiriniq.
- Aanniaqtailinirmut hapumminiq.
- Aanniaqtailinirmut akhuuqhaidjutit.
- Aanniarutiniq aannirutiniq pittaillidjutit.
- Amigaghurnarnirni upalungaijaqhimaniit kiudjutaillu.

Iltariniani amigaittuni hapkunani atauttikkut-atajun, una ukiuq tamaat unniudjutit turaangajuq aanniaqtailinirnun amirinirnun aanniaqtilirnirnullu hapummidjutinun, taapkualluanullu hiamittaaqtuni aannialaqidjutinik ukuallu avatinilu aanniaqtailirnirnun.

INUNGNUN AANNIAQTAILINIRMUT AMIGAQHURNAQHIDJUTIT

Ataani Aanniaqtailinirmut Maligami, una Atanilluaq Nunallaani Aanniaqtailinikkut Havakti (CPHO) Nunavunmi pitquijaaqtuq Ministamun taimaatununa inungun aanniaqtailinirmut amigaqhurnaahiniq uqaqtauluni taimaatun aallallu qanuriliurutikhat, imaatun inungnun aanniaqtailinirnut pitquidjutit, ihariagijaujun hapummijaamin inungni aanniaqtailidjutait pipkainginnikkut, ikajuutikkut, ingattaqtailinikkulluunniit qanuridjutait uumani amigaqhurnaahijumi.

Piittuq inungnun aanniaqtailinirmut amigaghurnarutait uqaqtauhimajunik 2024mi.

UNNIUDJUTIAUJUKHAT HULIDJUTIT, AMIGAITTUNUN-AANNIALAQIDJUTIT

Ataani Aanniaqtailinirmun Maligaq, uniudjutikhat hulidjutit ilaujut hiamitiqtut aanniarutit ukuallu huradjanin aannialaqidjutinik. Amigaittuni-aannialaqihimajunik aanniaqtun qanurinnirmin, pilluarutauvaktun hiamittaaqtumi aannialaqutimin, atadjutijun ingunmin, humin, qakugunguraangalluunniit, amigaigjuummigtukkut aannialaqihimajunik.

Naunaitkutimi 1 hapkunani makpiraani naunaijaqtait tamatia hiamittaqtuq
aannialaqidjutit unniudjutigijauvaktun Nunavunmi 2024mun. Kinguani naunaitkutimi,

unniudjuti tunijug aallaniklu naunaijarutini kituni hiamittaaqtuni ukunanilu huradjanin (zoonotic) aannialaqidjutinik pijun 2024mi.

Naunaitkutimi 1: Hiamittaaqtun Aannialaqutit Kihitiqtauhimajun 2024mi	
Hiamittaaqtun Aannialaqidjutit	Qaffiujun
Chlamydia	1,681
Gonorrhea	743
Puvangni Aniqhaaktarnikkullu Aannialaqidjutit (RSV)	500
COVID-19 Qalagjuarniq	446
Qalagjuarniq A unalu B	405
Methicillinmit-hakugitqijjat Qupilruit aannialaqidjutit (MRSA)	175
Syphilis	172
Novovirus (Aqiarurliurniq)	39
Aulajuq Tiibiirutit	36
Qalakturuilaiqniq (Pertussis)	33
C. difficile (itiktalaqiniq)	23
Giardiasis (Halumaittunin imarnin itiktalaqiniq)	19
Hiamitiqpiaqtaaqtun Streptococcus pneumoniae (namuuniarutit qupilrit) aannialaqutit	17
Hiamitiqtuq Group A Streptococcal aannialaqidjutit	15
Chicken Pox (Varicella) Immaktihimajut kukulaqidjutihimajullu Aupadjaktirniq Aannialaqidjuti	9
Hiamitiqtaaqpiaqtun Haemophilus influenzae (qaritamun patianullu, aungmun puvangnullu) aannialaqidjutit	9
Campylobacteriosis (qupilruit))	9
Hepatitis C – Ilitturijauhimangittuq	5
Hepatitis C - Ingattaqhimajuq (tingungmun aannialaquti)	5
Salmonellosis qupilruit ingaluani	<5
Rotavirus qupilruit	<5
Shigellosis (ingaluani itiktalaqidjuti)	<5
Hepatitis C – Ilitturijauhimangittuq (tingungmun aannialaquti)	<5

Ingattaqhimajuq nukingni hakuirniq pilimairniqluunniit	<5
Brucellosis (huradjanin aannialaqidjutit)	<5
Mirraani Group B Streptococcal aannialaqidjutit	<5
Hepatitis B – Ilihimajaujuq aanniarutiqaqtuq (tingungmun aannialaquti)	<5
Yersiniosis	<5
HIV	<5
Hepatitis C – Ilihimajaujuq aannialaqidjutiquaqtuq (tingungmun aannialaquti)	<5
Hepatitis B – Ingattaqhimajuq (tingungmun aannialaquti)	<5

COVID-19 Qalagjuarniq

2024mi, piqaqhimajuq 446 ilitturijauhimajuni aannialaqidjutinik uumani COVID-19 qalagjuarnimin Nunavunmi. COVID-19 qalagjuarniq ilauhimajuq ukiup ilangani aniqhaaktarnikkut amiridjutimi ilaujullu fluuruti RSVlu talvanga nutqarutaanin COVID-19 qalagjuarnirmi nunarjuarmi-aannialaqidjutimin.

Tuberculosis (TB)

Pilik 36nik ilitturijauhimajuni aannialaqidjutini TBmik Nunavunmi 2024mi. Takulugu Naunaitkutimi 2 ataani ilitturijuummirutikhanun.

Naunaitkutimi 2: Naunaiqtaujut aannialaqidjutinik TBmik Nunavunmi ukiungani												
Ukiunga	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Amigainniit Tamatqiutihimajun Aannialaqihimajun	52	83	44	54	101	57	54	34	77	53	67	36
*Aanniaqtailinirmut Havagvia tunijuuttun nunallaami-ittunik TBkut ilitturipkaidjutik kihiani amigaitpata-aannialaqihimajun, taimaatun pihuqhaaqhimaittumik ilitaridjutipkaqtaaqtaik ihuigijauliqtaulutiklu inungnik katimajunikluunniit.												

Talvanga Tissaiba 31, 2024min, pilgit tadja pingahun aulahimmaaqtun TBkut aannialaqidjutinik:

- TBkut aannialaqidjuti uqaqtauhimajuq Pangnirtungmi uvani Nuvaiba 25, 2021. Aanniaqtailinirmut Havagvia pipkaqtihimajaa inungnun aanniaqtailinirmut unniudjutimik taimaatun aktuqtaunirmun naunaijarutit angummadjutihuirmata naunaijariami tamaita aannialaqihimajun ilaujun. Nunallaami Tamaat Ihivriughiniq (CWS) pivaktuq Pangnirtungmi uvani Saptabamin Tissaibamun 2023mi. Una CWS pijun 96%mik turaangadjutingminin iniriami hivulliqpaami ihivriughidjutimi ukununga 1,200 inungnik nunallaami; una pidjutijuq imaakiaq 60%mik inungnik nunallaami.
- TBkut aannialaqidjuti uqaqtauhimajuq Mittimatalingmi uvani Maatsi 17, 2023. Aanniaqtailinirmut Havagvia tadjá havaktut aanniaqtailinirnun akhuuqhaidjutinik uvanilu nunallaami ilaudjutikkut hulidjutinik. Angajukhiinni iliharvingmi TBkut ihivriughiniit pivaktuq Nuvaiba 2024mi.
- TBkut aannialaqidjuti uqaqtauhimajuq Naujaanmi uvani Mai 16, 2023. Naujaat qangataimaa piqaqpaktuq ikitpiaqtunik TBqarutinik, taamna aannialaqidjuti uqaqtauhimajuq kiudjutaujuq talvunga aallangajumun amigailiqtumun piqpiarutaanun TBmik ilitturihimajun nunallaami. TBkut Qaujiharvighaq pivaktuq Fibjuali 8-11, 2024, akhuurutikkut ilitturiipkainirnun, ihivriurnirnun havauhiqtuudjutaanullu TBmun. Una CWS akhuuqhaidjuti pijuu Naujaani Aipurimi Maimilu 2024. Tikinnuaqtuq 90%mik turaanganiani ihivriughirnirmun 1,000 inungnik iniqhimajuq; una pidjutiujuuq imaatun 65%ngani inungni nunallaami.

Talvanga 2017min, Arviat atuqhimajuq qakunguraangat amigailiqtunik piqpiaqtunik aannialaqidjutinik. Arviani aanniaqtailinirmut havaktiit ilitturihimajait tuniutivakhutiklu havauhiqtuutunik inungnun ilitturijaulihaaqhimajunun piqpiaqtumik TBmik taapkunungalu TBkut piqarhimajunik (nutqangajuq TB) imaalu ihivriughugin aktuqtauhimajun. Pimmarighaqhimajuq kiudjuti ukununga amigaijuummiliqtunun aannialaqutunik uqaqtauhimajuq uumanga CPHOmin havagvianin Aujami 2024. Turaanganiaq uumani kiudjutimi imaatun aannialaqijuni munaridjutainnik (ilitturidjutainnik havauhiqtuutainniklu TBkut piqiaqtunik ukunanilu aulajunik TBkut aannialaqihimajunik) uvanilu aktuqtauhimajuni ihivriurutainnik. TBkut Qaujiharvighaq pivaktuq Arviani Nuvaibami 2024 akhuuqharutikkut TBkut qaujhihmanirnun piliurnirnullu nunalaami upalungaighimadjutikhanun.

Pilik inungni aanniaqtailinirmut havaktinik tamainni amigaittuni-aannialaqihimajuni nunallaani havagutigijun TBmik naunaijarutainnik, ilaujullu ihivriurutinik inungnik piqaqtunik naunaitkutinik TBkut, havautiknik tuniuqhainirnik TBkullu ihivriurutinik inungnun pihimajun qanittunik akturutinik inungmun pilingmut aulahimajumik TBmik. Havaktiit pilgit uminga Qunngiaqpiqhimapluni Hanaqidjutinik (DOT) havaktinik, munaqhinik, ukuningalu amigarnarnirnun-munaqhiujunik.

Amigaitqijaujun TBkut aannialiqidjutit Nunavunmi pilgit puvangnun (puvakkut). Amigaittun TBkut aktilaangit nunaptingni hulaqutijauhimajun ukungana aallakkiingnin inungnin naunaitkutainnin ukunani aanniaqtailinirnun uvanilu inugiangnirnin-piangaijarnirnullu pidjutainnin, imaatun:

- Inugiakpallaaqtunin iglumi.
- Inugiangnirni naunaijarutainni (nukaqhiinni inugiangnirni), niqiklungniq, higaaqpallaarutillu.
- Niglaumatqijaujuq hila pidjutittaaqtuq iglumiiraanginnarutiniq, amigaiqtijuummirutiujuq hiamitirutinik aannialaqidjutinik aallanun.

Syphilis

Una syphilis amigaittuni-aannialaqihimajunik Nunavunmi aulahimmaaqtuq. 2024mi, pilik 172 nutaanik aannialaqihimajunik naunaiqhimajun syphilis aannialaqidjutainnik unniutihimajun. Aanniaqtailinirmut Havagvia munarittiahimmaaqtaik aktilaangin syphiliskut pipkaqhugillu munaqhitkunnin ihivriuhidjutinik tamainni aannialaqihimajunik aktilaangit ikiklihimahimmaarutikhainnun.

Huli nutaani aannialaqihimajun syphiliskut tautungnaqhijuni ikiklijuummiqtirutainnik talvnga 2020-2022mi, una ihumagijaujukhat pidjutaani uumani COVID-19 qalagjuarnirmin nunarjuami-tamaat, ilaujullu aullaarnikkut katimadjutikkullu kikliqarutainnik, pijungnaqhijullu aallanguqtirutinin aanniaqtailinirmut havagutinin tuniudjutinin pitillugu COVID-19 qalagjuarniq. Kihimi, talvanga, syphiliskut aannialaqidjutit amiqaiquummiqtiqtun 2024mi.

Takulugu Naunaitkutimi 3 ilitturittiarutikhanun.

Naunaitkutimi 3: Syphliskut aannialaqidjutit aviktuqhimanikkut talvanga 2012min talvanga 2024mun				
Ukiunga	Qikiqtani	Kitikmeot	Kivalliq	Atauttimut
2012	30	<5*	<5*	<40
2013	59	<5*	<5*	<69
2014	93	0	<5*	<98
2015	37	8	23	68
2016	23	10	88	121
2017	16	6	87	109
2018	34	0	76	110
2019	63	0	45	108
2020	26	<5*	27	<58
2021	41	<5*	10	<56
2022	48	<5*	11	<64
2023	91	13	14	118
2024	123	13	36	172

*Aanniaqtailinirmut Havagvia tunijuittain aannialaqihimajun qaffiujaaakhainnik ataani 5ni pidjutaani ilitarnaittukkut huuq unalu a < ilauhimajuq hapkununga atauttimiittunun. Amigaitilaangit ikitqijauniarungnaqhijun pidjutaani aulahimmaaqtni munaridjutainnin pitqujahimajun ilanginni aannalaqidjutini unniudjutikkut titirani.

AVATINI AANNIAQTAILINIRNUN PINAHUARUTI

Una Avatini Aanniaqtailinirnun Pinahuaruti piliuqtauhimajuq hapummijaami inungnut talvuuna kiudjutikkut ihumagijaujunik imaa niqinik qajangnaittunik, imiqtaujunik imanik nakuuninginnun, annaqtautinun, qumanik amirinirnun, halumailrunik, aanniarutiniklu huradjani hulaqutijaaqtun inungnun, imaatun nakimadjutinik. Una Avatini Aanniaqtailinirnun Pinahuaruti havagutigijaujuq titiraqaqtunin Avatini Aanniaqtailinirnun Havaktinin (EHOnin) tamainni aviktuqhimanirni. EHOkut atanniqtuidjutilgit maliktipkaijaami *Aanniaqtailinirmun Maligaq* maliktakhallu, unalu *Tipaakunut unalu Higaarnikkut Maligaq*. Ihivriughiliqpaktun pipkainirnun maliktipkainirnik.

Amigaitqijaujuq EHO kut hava gutait tura angajun ukunani:

- Niqinik qajangnaitkutainnik.
- Imat imigakhani nakuuninginnik amigainninginniklu.
- Ihivriughiniit igluqpainnik imaatun iliharvingnik, nutaqqiqivingnik, ulapqivingnik, naluujarvingnilu.

- Nakimanirnik nutqaqtipkainikhanun.
- Niqini imarnillu-aulahimajunik hiamittaaqtunik aannialaqidjutinik ihivriuqhinirnun.
- Tipaakuni niuvvaajini ihivriuqhinirnik.

Unniudjutikhat Zoonotic Aannialagidjutit Huradjani

Zoonotic aannialaqidjutit hiamittaaqtun aannialaqidjutit hiamittaaqtullu huradjanin inungnun. Hapkuat ilaqaqtun niqinin-aulahimajunik aannialaqidjutinik hiamitpaktun hanaqinirnin nirinirnulluunniit niqinik aanniaqtunin huradjanin, aallallu aannialaqidjutit imaakiaq qalagnirnin nikimanirnullu hiamittaaqtun akturutinirnin.

Nakimanigagtun

Piqaqpaktuq malruungnik ilitturijauhimajunik aannialaqidjutinik nakimanirnik huradjani 2024mi. Aannialaqihimajun naunaiqhimajun tiriganniani malruungni nunallaani nunaptingni.

Trichinellosis

Trichinella kumait takunnaqtaaq tun niqainni uumajuni, aannialaqidjutilu hiamittaaqtuq inungnun nirivaktut hapkuninga uuhimaittunik niqinik. Ihivriughiniit niqini niqait (aiviit, nanuit, qilakukkat) havaktaujuq Iqalungni ukunanga Nunavut Qaujiharnikkut Havagviani (NRI) ataanni paannariigutimi ukunani NRI, Nunavut Tunngavikunni (NTI), Aanniaqtailinirmut Havaqvianillu.

2024mi, 23 aiviit niqait ihivriuqtauvaktun piquqtumik atauhirmik aanniarutiqaqtumik ukuallu 18 nanuit niqait ihivriuqtauvaktun piquqhuni 7nik niqait piquqtunik trichinellamik.

Tingmiani Fluu Aannialaquti

Kanadaup Kavamanga titiraqhimajait aannialaqidjutit amigaittunik aannialaqipkaqtaarutinit tingmiani qalaktunik uumajuni, taapkunanga tuqungajunin timiinnin aullaqtihimajun ungahiktumin Kanadamin, ilaujuqlu Nunavut. Atauhiq illitturijauhijauq aannialaqidjutimik tingmianin qalaktunin naunaiqhimajauq tingmiani, atauhigmiklu naunaiqhimajauq nattigmi Nunavunmi 2024mi.

Iglugpani Ihivriurniit

Aanniaqtailinirmut Havagvia havagumajuq hapumminikkut akhuurnikkullu inungni aanniaqtailidjutainni talvuunga iliharutini, ihivriuqtauraanginnarnik igluqpangnik,

ihivriughinirnilu avatni aanniaqtailinirnun qajangnaqtunik. Talvani nunallaami pulaarutaani EHOkunnin, tamaita kavamatkut igluqpait ihivriuqtauniaqtun, ihuigijaujut ihivriuqtauniaqtun, ihuaqtullu iliharutit tunijauniaqtun.

Nunallaanun Pulaarutit

2024mi, EHOkut pivaktuq 38nun nunallaani pulaaqtarutini havakhimajullu atauttikkut 1,026nik igluqpangnik ihivriuhinirnik. Aanniaqtailinirmut Havagvia havagniaqhimaqu avatini aanniaqtailinirnun ihivriuhidjutinik igluqpani malruiqtuqluni ukiumi. Ilaani una pilimaittuq havaktinik ajuqhautinun ukunanilu/ukunaniluunniit kinguvaqtidjutinun hilamin hiniktakvikhainnirnullu nunallaani.

Takulugu Naunaitkutimi 4mi takujaqturutinik pivaktun 2024mi.

Naunaitkutimi 4: Najuqtaujunun pulaaqtarniit havagutigijaujun nunallaani 2024mi	
Nunallaaq	Pulaaqhimaviit
Qikiqtani	
Ikpiarjuk	Maatsi, Nuvaiba
Kangiqtugaapik	Fibjuali, Juun
Ausuittuq	Maatsi
Iglulik	Januali, Aakassi
Iqaluit	Havaaq tunngajuq Iqalungni, ihivriuqhiniit havaktauraanginnaqtun
Kimmirut	Januali, Tissaiba
Kinngait	Maatsi, Julai
Pangnirtung	Havaaq tunngajuq Pangnirtungmi, ihivriuqhiniit havaktauraanginnaqtun
Mittimatalik	Julai
Qikiqtarjuaq	Fibjuali, Saptai
Qausuittuq	Maatsi, Saptai
Sanirajak	Julai
Kivalliq	
Arviat	Fibjuali, Aakassi, Nuvaiba
Qamanittuaq	Januali, Aakassi, Nuvaiba
Igluligaarjuk	Maatsi
Salliq	Mai, Aktuuba
Naujaat	Januali, Julai
Kangiqliniq	Havaaq tunngajuq Kangiqlinirmi, ihivriuqhiniit havaktauraanginnaqtun
Sanikiluaq	Maatsi, Juun

Tikirarjuaq	Aktuuba
Kitikmeot	
Iqaluktuuttiaq	Havaaq tunngajuq Iqaluktuuttiimi, ihivriuqhiniit havaktauraanginnaqtun
Uqhuqtuuq	Maatsi
Kugaaruk	Maatsi
Kugluktuk	Aipuri
Taloyoak	Aipuri

Niqini Igluniittuni Ihivriughidjutinik

Amigaittun pijaauraanginnaqtun ihivriughidjutit pivaktun niqini igluniittuni. Taimaaton EHO kut naunaiqhimaliqqata ihuittinik uvani niqini igluniittunik, titiraqhimajuq ihivriughinikkut unniudjutimik tunijauhijajuq nanminiaqtumik/havaktiujumun taamna naunaijaqtait maliktakhakkut ihuidjutit maliktaungittullu inungnun aanniaqtailinirnun qanurinnit ittun talvani ihivriughinirmi, ukunanilu hulidjutikhanun pijukhat ihuaqhaijaami taapkuninga ihuidjutinun qanurinnirnulluunniit.

Amigaitqijat ihuinaarutit ihuaqhaqtauvaktun ihivriughidjutimi, kihimi EHO pipkaijaaqtuq hapkuninga hulidjutinik pijukhaukpat:

- Tunikunik uqautikkut maliktakhamik, piplunilu titiraqhimajumik pitquidjutimik, mighaagun aanniaqtailinirmun qajangnarutimun.
- Tigulugin igillugillu niqit inungnun aanniaqtailidjutainnun qajangnaidjutainnullu qajangnaqhittaaqtunun.
- Umiktillugu nirivik taimaatun aanniaqtailinirmun qajangnaqhittaaqtuq itpat hulaqutittaaqtaillu aanniaqtailidjutait inuit.

Takulugu Naunaitkutimi 5 ataani ukunani niqini igluniittuni ihivriuhidjutinik, ilaujullu qaffiujunik ihuinaarutinik.

Naunaitkutimi 5: Avatimi Aanniaqtailinirmut Niqini Igluniittuni Ihivriugtauvaktun 2024mi	
Tamatkiutiini niqini igluniittuni ihivriugtaudjutit	428
Qaffiujun ihivriughidjutit piqangittumik ihuinaarutininik	145
Tamatkiutiini niqini igluniittuni piqaqtumik atauhirmik (1) ihuinaarutimik ihivriugtaudjutit	301
Qaffiujun ihivriughidjutininik piqaqtumik atauhirmik (1) ihuinaarutimik	283
Qaffiujun ihivriughidjutininik piqaqtumik atauhirmik (1) akhuunaqtumik ihuinaarutimik	168
Tamatkiutihimajun akhuurnagtunik ihuinaarutininik*	259
*Atauhiq taamnainnaq nirivingmi ihivriughiniq pijaaqtuq naunaijaqlugu amigaitqijaujunik atauhiinarmin. Naunaitkutaauluni, atauhiq ihivriughiniq pijaaqtaqtuq atauhirmi (1) ihuinaarutimik imaalu malruungnik (2) akhuurnagtunik ihuinaarutininik.	